

REFERAT Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm 2022-2025 d. 14-03-2024

Mødedato Torsdag d. 14. marts 2024 kl. 16:00

Mødested Mødelokale 1, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Jacob Trøst, Jess Christian Persson, Morten Riis, Ole Rødvig, Ann Hartl, Mikkel Lund Ørum, Merete Koch, Ole Dreyer, Erik Jørgensen, Mark Palmquist, Marian Lundh, Jan Harvest, Kim Jacobsen, Frederik Tolstrup, Liselotte Hjorth, Joan Prahl Parente, Per Ole Petersen, Niels Rasmussen, Annemarie Hvidberg Hellebek

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Status på kapaciteten på Køgeruten.....	4
Orientering om flybetjening af Bornholm.....	6
Tillægskontrakt 10 om indsættelse af Express 1 i stedet for Max.....	8
Evalueringsrapport af Transportministeriets deltagelse på rådets møder.....	10
Opfølgning på strategiarbejde.....	11
Orientering om aktuelle sager.....	14
Eventuelt.....	16

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Afbud fra Joan Prahl Parente, i stedet deltog Henrik Marckmann Hansen

Afbud fra Annemarie Hvidberg Hellebek, i stedet deltog Jens Bjerre Bergholdt via Skype

Afbud fra Ole Rødvig

Bemærkninger til dagsordenen

Transportministeriet deltog under punkt 1 - 4 via Skype

Kirstin Blomgren repræsenterede Destination Bornholm i stedet for Pernille Kofod Lydolph

Punkt 2: Status på kapaciteten på Køgeruten

21/6258

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)

Resumé

Trafikkontaktrådet har ønsket at følge udviklingen i godsmængden på Køgeruten. Rådet får derfor regelmæssigt forelagt en ”status på kapaciteten på Køgeruten” til orientering.

Indstilling

Trafikkontaktrådets sekretariat indstiller:

- Sagen til orientering

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Orientering givet.

Trafikkontaktrådet opfordrer Transportministeriet til at følge udviklingen tæt. Rådet ønsker en plan for indsættelse af ekstra kapacitet, såfremt denne igen bliver en udfordring. Det kan overvejes at se på en pulje til ekstra kapacitet på Køgeruten finansieret af midler fra Ystadruten, hvis efterreguleringen i tilskud til øget frekvens giver mulighed herfor.

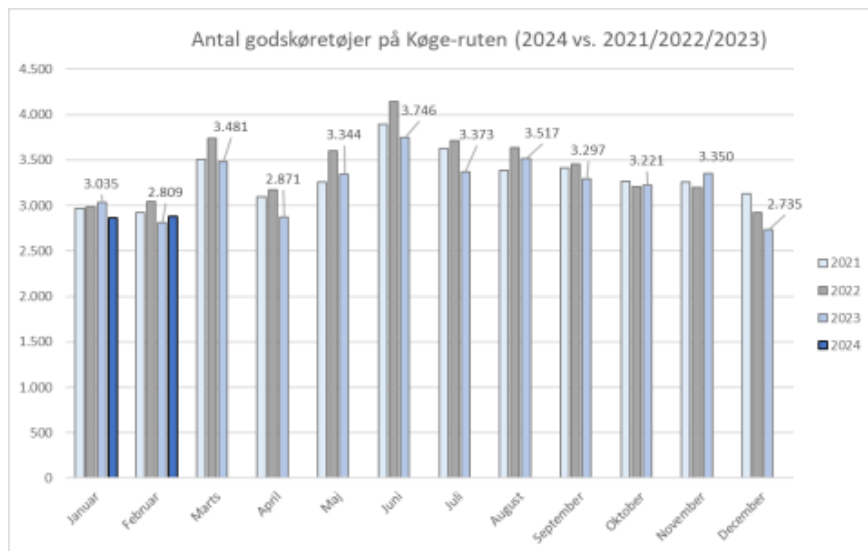
Sagsfremstilling

Kapaciteten på Køgeruten har i en årrække været en stigende udfordring for Bornholm. Der har dog aktuelt været en mindre nedgang i godsmængden i 2023. Der henvises i forlængelse heraf til punkt 6 på rådsmødet af 14. december 2023 for en uddybning af problemstillingen samt rådets beslutning om at følge udviklingen i godsmængden via et fast dagsordenspunkt.

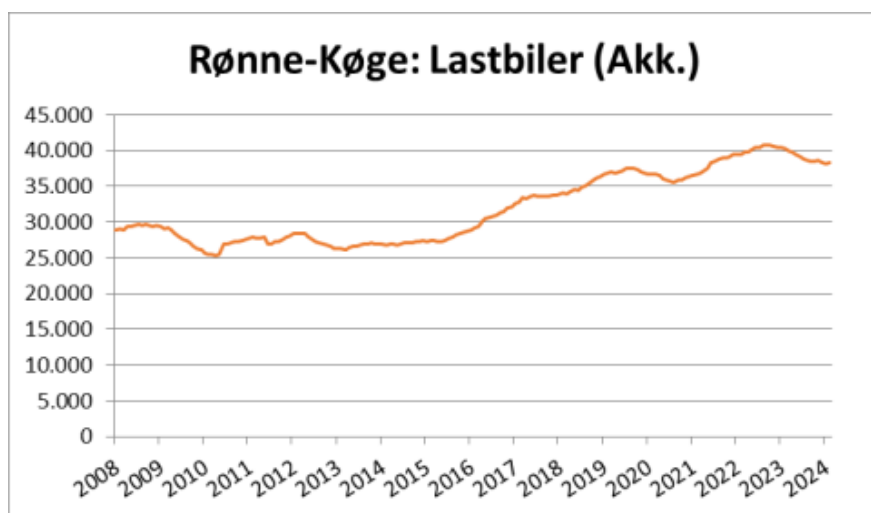
Udviklingen i godsmængden

De seneste tal fra Molslinjen viser, at antallet af godskøretøjer i 2023 samlet set ligger ca. 5 pct. under 2022-niveauet. Den gennemsnitlige kapacitetsudnyttelse i 2023 (ca. 68 pct.) har derfor også været en del lavere end i 2022 med relativt få udsolgte afgangene i 2023 til følge.

Data fra januar-februar 2024 viser umiddelbart ikke tegn på, at kapaciteten bliver presset i år.

Set i et historisk perspektiv er der dog fortsat tale om en stor mængde gods, som aktuelt fragtes via Køgeruten. Nedenstående figur viser således den akkumulerede mængde gods de seneste 12 måneder, hvilket her i starten af 2024 ligger på samme høje niveau som i 2021.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 3: Orientering om flybetjening af Bornholm

22/21376

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)

Resumé

Trafikkontaktrådet orienteres om aktuelle udmeldinger med potentiel betydning for flybetjeningen af Bornholm. Hertil vil rådets formand give en kort status på gennemførelsen af den eksterne analyse af flybetjeningen af Bornholm, som rådet har bevilget midler til.

Indstilling

Trafikkontaktrådets sekretariat indstiller:

- Sagen til orientering

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Orientering givet.

Trafikkontaktrådet ser frem til at få analyseresultaterne præsenteret den 10. april 2024 og drøfte udfordringerne med flybetjeningen af Bornholm på et oplyst grundlag.

Sagsfremstilling

Aktuelle udmeldinger

Trafikkontaktrådets sekretariat ønsker at gøre rådet opmærksomhed på følgende udmeldinger med relevans for flybetjeningen af Bornholm:

- **Alsie Express sætter flyvninger til Bornholm på pause.** Det sønderjyske flyselskab Alsie Express kommer ikke til at flyve mellem Sønderborg og Bornholm i 2024. Alsie Express har siden 2018 betjent ruten til Sønderborg i sommerhalvåret og fløj sidste år i perioden fra maj til september en returflyvning til Bornholm to gange om ugen (torsdag og søndag). Selskabet har ikke givet en officiel forklaring på, hvorfor flyvningerne sættes på pause, men oplevede sidste år nedgang i antallet af passagerer på 15-20 pct.
- **Norwegian fravælger Bornholm fra og med 2024.** Norwegian gentager ikke de planlagte sommerflyvninger mellem København og Rønne i 2024. Betjeningen af ruten har været en del af selskabets sommerfartplanen i 2022 og 2023, men i år vil flyselskabet alene flyve til Bornholm i forbindelse med Folkemødet. Ifølge Norwegian har ruten ikke været rentabel og ser heller ikke ud til at blive det foreløbig. Det bemærkes hertil, at Norwegian også har valgt at lukke ruten Aalborg-København.
- **Mindre trafik i Bornholms Lufthavnen i 2023.** Både i forhold til antallet af passagerer og antallet af starter og landinger er der tale om en tilbagegang i 2023. Antallet af passagerer i lufthavnen er således faldet fra 213.598 i 2022 til 201.949 i 2023. Det samlede antal af starter og landinger er faldet fra 7.074 i 2022 til 6.301.

Trafikkontaktrådets sekretariat har i forlængelse heraf henvendt sig til Bornholms Lufthavn vedrørende lufthavnens virke samt perspektiverne for lufthavnen i aftalen om [Grøn Luftfart i Danmark](#), herunder de midler der i aftalen sættes af til

Bornholms Lufthavn. Der henvises til den bilagte mail fra lufthavnschefen, hvori der svares på sekretariatets henvendelse.

Status på gennemførelsen af den eksterne analyse

Trafikkontaktrådet besluttede i efteråret 2023 at bevilge midler til en ekstern analyse af flybetjeningen af Bornholm. I forlængelse heraf modtog formandskabet for Trafikkontaktrådet en orientering om de foreløbige resultater fra analysen på et møde den 6. marts 2024.

Rådets formand vil på den baggrund give en kort status på gennemførelsen af analysen.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Svar fra lufthavnschef i Bornholms Lufthavn

Punkt 4: Tillægskontrakt 10 om indsættelse af Express 1 i stedet for Max

24/2418

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)

Resumé

Trafikkontaktrådet forelægges den endelige version af tillægskontrakt 10 om indsættelse af Express 1 i stedet for Max fra 2024 på ruten Rønne-Ystad til orientering. Kontrakten er underskrevet af Transportministeriet (den 16/2 - 2024) og Molslinjen (den 21/2 - 2024).

Indstilling

Sekretariat indstiller:

- Sagen til orientering

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Orientering givet.

Trafikkontaktrådet bakker op om Tillægskontrakt 10. Der er tale om en imødeset forbedring af rutens færgebetjening, som rådet igennem længere tid har advokeret for. Rådet lægger vægt på, at indsættelsen af Express 1 i stedet for Max bl.a. medfører:

- *En øget kapacitet.* Express 1 kan medtage flere køretøjer og passagerer
- *En bedre komfort.* Express 1 er bedre egnet til sejlads i Østersøen
- *Et mindre klimaaftryk.* Express 1 udleder mindre CO2 pr. køretøj

Sagsfremstilling

Med Tillægskontrakt 9 blev der i 2023 iværksat en forsøgsordning, hvor den nyere og større Express 1 blev indsat i stedet for Max i den godkendte sejlplan for 2023, imod at Molslinjen fik mulighed for at sælge den ekstra kapacitet, der derved blev indsat, som billetter i fri trafik.

Transportministeriet har udarbejdet en evaluering af ordningen, der konkluderer følgende:

- Det er muligt at fortsætte ordningen frem til kontraktudløb på de samme vilkår som i tillægskontrakt 9, men med mulighed for opsigelse med 90 dages varsel
- Express 1 udleder mindre CO2 end Max pr. personbilsenhed i den daglige drift.
- Molslinjen og Trafikkontaktrådet bakker begge op om at forsætte ordningen.
- Ved at Express 5 og Express I sejler i kombination, vil det ifølge Bornholmeranalysen fremtidssikre kapaciteten frem mod kontraktudløb i 2030.

Forligskredsen bag færgebetjeningen af Bornholm bakkede på den baggrund op om en fortsættelse af ordningen i efteråret 2023.

Høring af tillægskontrakt 10

Trafikkontaktrådet modtog i januar 2024 et udkast til tillægskontrakt 10 om indsættelse af Express 1 i stedet for Max fra 2024 på ruten Rønne-Ystad i skriftlige høring. Følgende bemærkninger fra rådets høringssvar (se bilag) kan i forlængelse heraf fremhæves:

- *"Baggrund for kontrakt.* Baggrundsafsnittet oplister de konklusioner, som evalueringen af Tillægskontrakt 9 mandede ud i. En enkelt af konklusionerne er dog udeladt: "Ved at Express 5 og Express 1 sejler i kombination, vil

det ifølge Bornholmeranalysen fremtidssikre kapaciteten frem mod kontraktudløb i 2030". [...] rådet ser derfor gerne, at denne konklusion afspejles i kontrakten på lige fod med de øvrige konklusioner [..]"

- ”*Antal passagerer*. Trafikkontaktrådet undrer sig over, at antallet af passagerer på Express 1 omfattet af Tillægskontrakt 10's betingelser er 100 passagerer lavere end i Tillægskontrakt 9 (og det maksimale antal passagerer på Max, jf. evalueringen). Det lægges som udgangspunkt til grund, at der er tale om fejl, da der hverken i kontrakten eller over for Trafikkontaktrådet er givet en forklaring herpå. Under alle omstændigheder vil der være tale om betydelig forringelse af de billetmæssige vilkår og et brud på den ”principaftale”, som ligger til grund for ordningen [..]”
- ”[*Kommunikation*]. Trafikkontaktrådet ønsker endvidere at gøre opmærksom på, at Tillægskontrakt 9 bl.a. har gjort det vanskeligt for de rejsende at forstå prisstrukturen og samspillet mellem hovedkontrakten [...] og salget af den ekstra kapacitet i fri trafik (Tillægskontrakt 9). F.eks. har mange pendlere oplevet, at kapaciteten omfattet af hovedkontrakten har været udsolgt på Express 1, og at det derfor ikke har været muligt at booke en pendlerbillet, selvom der fortsat er billetter til salg i fri trafik. rådet vil gerne opfordre til, at ministeriet er opmærksom på Molslinjens implementering af kontrakten, herunder at rederiet formår at forbedre kommunikationen til passagerne”.

Trafikkontaktrådets sekretariat noterer sig, at der er blevet lyttet til rådets bemærkninger, hvoraf de to første er direkte afspejlet i den endelige kontrakt. Dertil har Transportministeriet meddelt, at ministeriet er opmærksom på rådets bemærkning vedrørende Molslinjens kommunikation og har videreformidlet denne til rederiet. Molslinjen har efterfølgende oplyst, at rederiet vil bestræbes sig på at kommunikere endnu klarere om konditionerne for aftalen.

Tillægskontrakt 10 er implementeret i sejlplanen for 2024 (se bilag) og på Bornholmslinjen.dk.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Tillægskontrakt 10 om indsættelse af EX1 i stedet for MAX

Høringssvar. Udkast til Tillægskontrakt 10 om indsættelsen af Express 1

Sejlplan - Bornholm 2024 - version nr. 5

Punkt 5: Evaluering af Transportministeriets deltagelse på rådets møder

24/3947

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)]

Resumé

Der lægges op til en evaluering af Transportministeriets deltagelse på Trafikkontaktrådets møder. Trafikkontaktrådet skal tage stilling til, om den nuværende praksis skal fortsætte.

Indstilling

Trafikkontaktrådets sekretariat indstiller:

- At Trafikkontaktrådet beslutter, om den nuværende praksis skal fortsætte:
- a) Transportministeriet inviteres til Trafikkontaktrådets møder
- b) Der afholdes særskilte møder mellem formandskab og MF'ere fra Bornholm

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Godkendt.

Sagsfremstilling

Trafikkontaktrådet har besluttet at invitere Transportministeriet til rådets møder, jf. punkt 6 på rådsmødet af 5. december 2022. Samtidig blev det besluttet at sikre dialogen med MF'erne fra Bornholm via særskilte møder mellem rådets formandskab og MF'erne efter hvert rådsmøde.

Jf. Trafikkontaktrådets vedtægter har rådet til formål ”at virke som et formaliseret dialogforum mellem Transportministeriet og Bornholm”. Beslutningen om at invitere ministeriet til rådets møder blev motiveret af et ønske om at styrke det forum, hvori den primære samtale foregår.

På rådsmødet af 5. december 2022 tilkendegav Trafikkontaktrådet desuden et ønske om at genbesøge beslutningen efter et år. Der lægges i forlængelse heraf op til en drøftelse af, hvordan ordningen har fungeret, og om rådet ønsker at fortsætte den nuværende praksis.

Der henvises herudover til rådets vedtægter, hvoraf det bl.a. fremgår, at ”Transportministeriet kan deltage i kontaktrådets møder som observatør”. I rådets forretningsorden er det endvidere præciseret, at ”Kontaktrådets møder er lukkede. Dog kan Transportministeriet og kommunens embedsmænd deltage som observatør efter aftale med formanden. Formandskabet afgør i øvrigt hvilke personer, der herudover kan være til stede på møderne som observatør”.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 6: Opfølgning på strategiarbejde

23/24284

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)

Resumé

Trafikkontaktrådet har besluttet, at rådets strategiske arbejde skal genbesøges. Med udgangspunkt i de strategiske fokusområder, som det forrige Trafikkontaktråd (2018-2021) har udpeget – og med Bornholmeranalysens resultater i mente – ønsker Trafikkontaktrådets sekretariat input til den videre proces, herunder hvilken type strategi, som rådet ønsker.

Indstilling

Trafikkontaktrådets sekretariat indstiller:

- At Trafikkontaktrådet drøfter og giver input til:
 - a) den videre proces for af ny eller opdateret strategi
 - b) formen på og indholdet af ny eller opdateret strategi

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Drøftet.

Trafikkontaktrådets input er noteret af rådets sekretariat.

Sagsfremstilling

Trafikkontaktrådet besluttede i 2022 at udskyde opfølgningen på en række strategiske fokusområder, som det forrige Trafikkontaktråd (2018-2021) havde udpeget. Konkret blev det besluttet, at der skulle tages stilling til Trafikkontaktrådets strategiske arbejde, herunder udarbejdelsen af en eventuel strategi, når resultaterne af Bornholmeranalysen forelå.

I forlængelse af Trafikkontaktrådets beslutning om at genbesøge rådets strategiske arbejde, jf. punkt 6 på rådsmødet af 14. december 2023, følger nedenfor en kort præsentation af det forrige råds strategiske fokusområder samt en henvisning til Bornholmeranalysens resultater.

På den baggrund bedes Trafikkontaktrådet give input til den videre proces, herunder hvilken type strategi, som rådet ønsker med udgangspunkt i en række spørgsmål til inspiration.

Det forrige Trafikkontaktråds strategiske fokusområder

Det forrige Trafikkontaktråds strategiske overvejelser mundende ud i notat ”Strategiske fokusområder for transporten til og fra Bornholm 2021” (se bilag) med følgende fokusområder:

1. Fragtkapaciteten der understøtter samfundsudviklingen på Bornholm
2. Færgekapaaciteten der understøtter udviklingen for rejsende til Bornholm
3. Færgetilbud der matcher de rejsendes behov
4. Øge tilgængeligheden til Bornholm
5. Attraktiv pendling til og fra Bornholm

6. Omstilling til 100% grøn transport

Efterfølgende er ”Øresundsbroen” blevet tilføjet som det 7. fokusområde. Af notatet fremgår desuden en tabel, hvor fokusområderne kobles med forslag til løsninger på kort og lang sigt. Endelig er fire forslag til mulige indsatser, som rådet kan arbejde videre med, listet i notatet:

1. De syv fokusområder
2. Scenarier for fremtiden
3. En analyse af interessenter
4. Forberedelse af næste færgeforlig

Trafikkontaktrådets sekretariat bemærker, at rådet – bl.a. som led i arbejdet med Bornholmeranalysen og analysen af flybetjeningen af Bornholm – allerede har fokus på scenarier for fremtiden, herunder hvordan trafikudvikling forventes at påvirke transporten.

Bornholmeranalysens hovedresultater (og status på flyanalysen)

Opfølgningen på rådets strategiarbejde blev bl.a. udskudt med henvisning til, at Bornholmeranalysen på daværende tidspunkt var under udarbejdelse. Trafikkontaktrådet bedes derfor have [hovedrapporten](#) in mente (læs evt. det bilagte notat, der opsummerer nogle af rapportens hovedpointer), idet rådet forholder sig til sekretariatets indstillingspunkter.

Det bemærkes hertil, at Trafikkontaktrådet ikke fandt Bornholmeranalysen fyldestgørende. Af referetat fra mødet, hvor rapporten blev behandlet, fremgår det således, ”[...] at en række af rådets ønsker ikke er blevet imødekommet [...] Navnlig ønsker rådet en større opmærksomhed på den samlede rejses prisudvikling og -struktur (København-Rønne), herunder prissætningen på Øresundsbroen samt (alternativer til) den dynamiske prisstruktur på Molslinjens færger”.

Endvidere bemærkes det, at analysen af flybetjeningen af Bornholm først forventes at blive færdig senere på foråret 2024. Det anbefales derfor, at rådets eventuelle strategiske overvejelser om flybetjeningen af Bornholm som udgangspunkt afventer analysens resultater.

Input til form, indhold og proces for Trafikkontaktrådets strategi

Med henblik på at afstemme rådets forventninger ønskes input til a) den videre proces for en ny eller opdateret strategi b) formen på og indholdet af en ny eller opdateret strategi.

Trafikkontaktrådets drøftelser kan med fordel tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad skal strategien kunne/hvad skal det strategiske arbejde munde ud i? Skal strategien fungere ”nu og her” og/eller have sigte på næste kontraktperiode?
- Er udgangspunktet en opdatering af det forrige Trafikkontaktråds fokusområder, eller skal der anlægges en helt anden tilgang til, hvad der er rådets strategiske fokus?
- Hvad skal en ny eller opdateret strategi indeholde – vision, mission og målsætninger?
- Skal strategiprocesen bestå af flere drøftelser over en længere periode – evt. med input udefra eller via en studietur – eller skal Trafikkontaktrådets sekretariat blot forelægge et bud på en nye eller opdateret strategi til drøftelse i rådet?
- Skal der først afsættes tid til at se nærmere på, hvad den kommende analyse af Bornholms flybetjening viser, før arbejdet med en ny eller opdateret strategi sættes i gang, eller kan de to processer køre simultant? Er der behov for flere analyser?

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Strategiske fokusområder for transporten til og fra Bornholm

Bornholmeranalysens hovedresultater

Punkt 7: Orientering om aktuelle sager

23/2196

Politisk sagsgang

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm (Trafikkontaktrådet)]

Resumé

Trafikkontaktrådet orienteres i punktform om aktuelle sager, der vedrører trafikbetjeningen af Bornholm. Punkterne er opfølgninger på sager, der tidligere har været behandlet i rådet eller opmærksomhedspunkter, som eventuelt senere vil blive forelagt rådet til drøftelse/beslutning.

Indstilling

Trafikkontaktrådets sekretariat indstiller:

- Sagen til orientering

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Der gøres opmærksom på følgende:

- *Endnu et rekordår for Molslinjen.* For Molslinjen blev 2023 endnu et rekordår. Aldrig før har der været flere passagerer og biler med på færgerne til og fra Bornholm.
 - 1.993.966 passagerer var med frem og tilbage på de tre ruter (Ystad, Køge og Sassnitz). Det er næsten 46.000 flere end i 2022.
 - 583.943 biler var med frem og tilbage på de tre ruter (Ystad, Køge og Sassnitz). Det er lidt mere end 10.000 end i 2022.
 - 45.345 lastvogne var med frem og tilbage på de tre ruter (Ystad, Køge og Sassnitz). Det er lige godt 2.000 færre end i 2022.
- *20 aflysninger i januar 2024.* I januar måned 2024 har Molslinjen været nødsaget til at aflyse 20 afgange mellem Rønne og Ystad på grund af vejrlig (ca. dobbelt så mange aflysninger som samme måned sidste år). Ifølge rederiets månedsrapport var der planlagt 248 afgange mellem Rønne og Ystad i januar måned, men blot 234 blev gennemført. Heraf måtte seks gennemføres med Povl Anker eller Hammershus.
- *Statistik med elevatoredbrud.* Trafikkontaktrådet har opfordret til, at der føres statistisk over, hvor ofte elevatoren på Express 5 er i stykker. Molslinjen har efterfølgende oplyst, ”at rederiet registrerer alle nedbrud på sine færger i et internt rapporteringssystem samt de tiltag, der tages for at udbedre nedbruddene. Dette gælder også for elevatorerne om bord. Molslinjen bestræber sig på at udbedre nedbrud på elevatorerne, så hurtigt det kan lade sig gøre, så der opleves så få gener for vores passagerer som muligt”. Der er aftalt, at Molslinjen giver en status på næste rådsmøde.
- *Molslinjens handicapbilletter.* Trafikkontaktrådet ønskede på forrige møde at rette fokus på den udfordring, der består i, at personer med handicap alene kan medtage én ekstra passager i bilen ved køb af handicapbilletter. Rådets sekretariat har efterfølgende forelagt ønsket for Molslinjen og Transportministeriet. Der henvises til de bilagte svar.
- *Klage forsinker udvidelsen af opmarchområdet på Rønne Havn.* En klage fra Cyklistforbundet til Planklagenævnet medfører en yderligere forsinkelse af udvidelsen af Rønne Havns opmarchområde på mindst en til to måneder.

Kommunen afventer en afgørelse af klagen inden udgangen af marts.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Svar vedr. handicapbilletter

Punkt 8: Eventuelt

Der blev orienteret om følgende:

Beslutning Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm den 14-03-2024

Ann Hartl spørger til muligheden for et læskur til Kombardo-bussen. Formanden oplyser, at der endnu ikke er taget stilling til, om det er noget, som kommunen vil se nærmere på.